

Prostorni stereotip suicidalnosti: Usporedba Japana i Južne Koreje

Vinković, Damjan

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Science / Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:217:881114>

Rights / Prava: [In copyright](#)/Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-24**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Science - University of Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu
Prirodoslovno-matematički fakultet
Geografski odsjek

Damjan Vinković

Prostorni stereotip suicidalnosti: Usporedba Japana i Južne Koreje

Prvostupnički rad

Mentor: prof. dr. sc. Borna Fuerst-Bjeliš

Ocjena: _____

Potpis: _____

Zagreb, 2021.

Sveučilište u Zagrebu
Prirodoslovno-matematički fakultet
Geografski odsjek

Prvostupnički rad

Prostorni stereotip suicidalnosti: Usporedba Japana i Južne Koreje

Damjan Vinković

Izvadak: Japan je u svijetu stereotipiziran kao država suicida. Upitno je koliko je to točno te stoga je cilj rada otkriti koliko je raširen i opravdan ovaj prostorni stereotip usporedbom sa Južnom Korejom. Južna Koreja je odabrana zbog toga što je prekomorski susjed Japana te zbog njihove povijesne, kulturne i ekonomske povezanosti. Rad ima dvije hipoteze. Prva hipoteza je da se Japan veže stereotipno uz suicid, dok je Južna Koreja značajno manje vezana uz taj stereotip. Druga hipoteza je da Japan prednjači po broju suicida, ali da taj broj nije značajno veći od onog u Južnoj Koreji. Korištene metode uključivale su izradu grafova, tablica i kartiranje na temelju podataka o samoubojstvima iz bazi podataka OECD-a, E-stata, Statistics Japana i Statiste. Za izradu karata je poslužio Google Earth. Najbitniji rezultati uključuju utvrđen viši broj samoubojstava na 100 000 stanovnika kod Japana od Južne Koreje 1985., dok je slučaj 2018. obrnut uključujući ukupne rezultate te zasebno za muškarce i žene. Ključno razdoblje su 2000-e godine koje su označile početak kvalitetnog provođenja politika sprječavanja suicida u Japanu. Japanski i korejski prostor nemaju jednaku distribuciju suicida unutar svojih teritorija gdje dominiraju razlike između urbanih i ruralnih područja. Iako teško dokazivo, Japan je i danas prostorno stereotipiziran kao prostor suicida, ali neopravdano u usporedbi sa Južnom Korejom koja ima veći broj suicida na 100 000 stanovnika.

28 stranica, 11 grafičkih priloga, 2 tablice, 24 bibliografskih referenci; izvornik na hrvatskom jeziku

Ključne riječi: Suicid, Japan, Južna Koreja, prostorni stereotip

Voditelj: prof. dr. sc. Borna Fuerst-Bjeliš

Tema prihvaćena: 11. 2. 2021.

Datum obrane: 23. 9. 2021.

Rad je pohranjen u Središnjoj geografskoj knjižnici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Marulićev trg 19, Zagreb, Hrvatska.

BASIC DOCUMENTATION CARD

University of Zagreb
Faculty of Science
Department of Geography

Undergraduate Thesis

Spatial stereotype of suicidality: Comparing Japan and South Korea

Damjan Vinković

Abstract: Japan is stereotyped around the world as a country infamous for suicides. It is questionable how accurate this is and therefore the aim of the paper is to find out how widespread and justified this spatial stereotype is by comparison with South Korea. South Korea was chosen because it is Japan's overseas neighbor as well because of their historical, cultural and economic connections. The paper has two hypotheses. The first hypothesis is that Japan is stereotypically associated with suicide, while South Korea is significantly less attached to that stereotype. The second hypothesis is that Japan leads in the number of suicides, but that the number is not significantly higher than the one in South Korea. The methods used included creating graphs, tables and maps based on suicide data from the OECD database, E-stat, Statistics Japan and Statista. Google Earth was used to create the maps. The most significant results include a higher number of suicides per 100,000 population in Japan than South Korea in 1985, while in the 2018 it is another way round including results for total population and separate for men and women. The key period is the 2000s, which marked the beginning of quality implementation of suicide prevention policies in Japan. Japan and South Korea do not have an equal distribution of suicides within their territory because of dominating differences between urban and rural areas. Although difficult to prove, Japan is still spatially stereotyped as a suicide area, but unjustifiably compared to South Korea which has a higher number of suicides per 100,000 inhabitants.

28 pages, 11 figures, 2 tables, 24 references; original in Croatian

Keywords: Suicide, Japan, South Korea, Spatial stereotype

Supervisor: Borna Fuerst-Bjeliš, PhD, Full Professor

Undergraduate Thesis title accepted: 11/02/2021

Undergraduate Thesis defense: 23/09/2021

Thesis deposited in Central Geographic Library, Faculty of Science, University of Zagreb, Marulićev trg 19, Zagreb, Croatia

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Metode.....	1
3. Rezultati.....	2
3.1. Pitanje raširenosti stereotipa Japana kao države suicida u svijetu.....	2
3.2. Samoubojstva prema razdobljima, spolu i godinama života.....	3
3.3. Samoubojstva prema regijama.....	15
4. Diskusija.....	19
5. Zaključak.....	24
6. Literatura.....	25
7. Izvori.....	28
8. Popis priloga.....	IV
8.1. Popis tablica.....	IV
8.2. Popis slika.....	IV

1.Uvod

Japan je država bogate kulture i dugotrajne tradicije. Poznata kao i „Zemlja izlazećeg Sunca“, također je poznata po, za suvremeni svijet, negativnoj pojavi. Japan se često veže uz samoubojstva i svojevrsnu kulturu nastalu oko njih. Teško je spomenuti Japan i samoubojstva i ne pomisliti na „kamikaze“ ili „hara-kiri“. Iako je jasno da su to pojmovi iz nekih prošlih vremena i danas se Japan poistovjećuje s tim pojmovima i cijeli prostor Japana je stereotipno vezan uz te pojmove. Ipak, ima li suicid na prostoru Japana i dalje značenje iz prošlosti i koliko je uopće raširen? Odgovor na to pitanje istražiti će se kroz rad. Ovo pitanje dovodi do cilja rada koji je prikaz raširenosti i opravdanosti prostorne stereotipizacije Japana kao zemlje suicida, ali u usporedbi sa Južnom Korejom. Ovo otvara pitanja zašto odabir Južne Koreje kao države koja će se uspoređivati sa Japanom u smislu suicida. Zapravo je vrlo jednostavno. Južna Koreja je prekomorski susjed Japana i imaju tradicijsku, povijesnu i ekonomsku povezanost. Poznato je za Koreju nemilo razdoblje japanske kolonizacije Korejskog poluotoka, ali isto tako dijele tradiciju filozofskih misli budizma i konfucijanizma. Nije nebitno spomenuti niti ekonomski uzlet obje zemlje u 2. polovici 20. stoljeća što ih je danas dovelo do sličnih razina HDI-a i ekonomskih partnerstva.

Prva hipoteza je stereotipno vezivanje Japana uz suicid i danas, dok je Južna Koreja značajno manje vezana uz isti stereotip. Druga hipoteza je da Japan prednjači po broju samoubojstava, a taj broj nije značajno veći od onog u Južnoj Koreji. Nakon uvodnog dijela slijedi prikaz metoda kojima će se doći do rezultata bitnih za ovaj rad.

2.Metode

Metode korištene u ovom radu uključuju izradu grafova, tablica i kartiranje. Prije svega, prvo će biti prikazani grafovi sa odabranim članicama OECD-a uključujući Japan i Južnu Koreju kako bi se dobila šira slika o brojnosti suicida u Japanu i Južnoj Koreji 1985. i zadnjim zajedničkim dostupnim podacima za 2016. godinu. Nakon toga će biti prikazani podaci OECD-a o brojnosti suicida u Japanu i Južnoj Koreji na 100 000 stanovnika za muškarce, žene i ukupno uključujući oba spola. Važna je napomena da su dodatno prikazani podaci za Japan (od 1960.) i prije pojave podataka za Južnu Koreju u bazi podataka OECD-a (od 1985.). Nakon toga slijedi prikaz podataka o brojnosti suicida na 100 000 po dobnim skupinama prema podacima Statiste. Valja pri tome napomenuti da postoji razlika u podacima od jedne godine. Poslije su dani

detaljni podaci za Japan u tablicama o broju suicida po dobnim skupinama, ovog puta na temelju podataka E-stata; internetskog portala službene japanske statistike, za 2019. godinu. Posljednji dio iznesenih podataka u rezultatima se odnosi na prostorni aspekt rasporeda broja samoubojstava na 100 000 za Japan i Južnu Koreju. Korišten je Google Earth za izradu karata, a podatke omogućuje Statistics Japan. Također podaci za Japan odjeljuju muškarce i žene i odnose se na 2011., dok su podaci za Južnu Koreju prikazani za oba spola zajedno te vrijede za kombinirano 2010. i 2011. godinu.

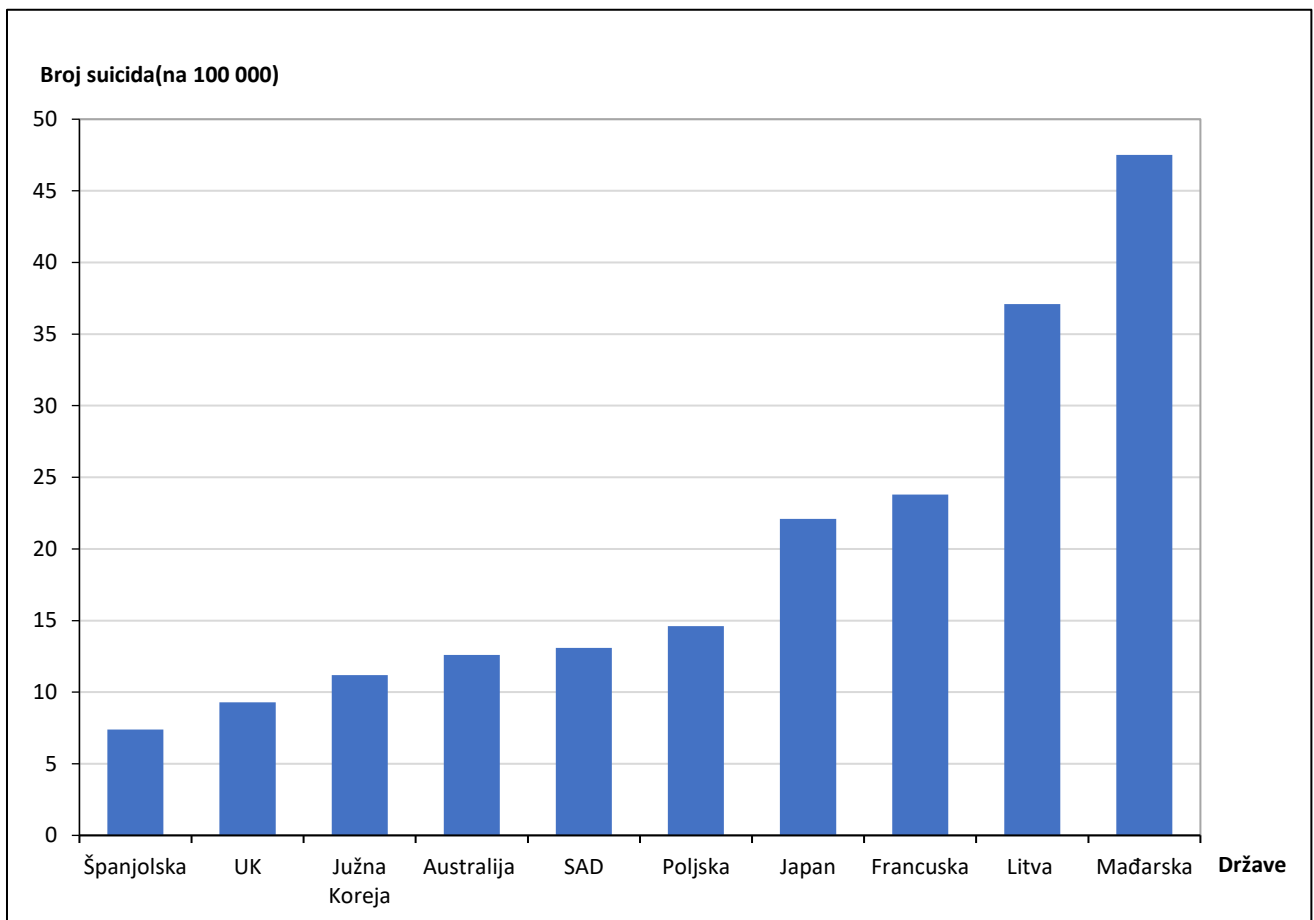
3. Rezultati

3.1. Pitanje raširenosti stereotipa Japana kao države suicida u svijetu

Stereotip Japana kao zemlje samoubojstava je nadaleko poznat, ali pitanje je koliko je taj stereotip prisutan u svijetu. Čini se kako stereotip Japana kao suicidalne zemlje nije ni potrebno ispitivati ni osporavati, ali svakako bi bilo dobro znati njegov obuhvat u svijetu. Ako se želi mjeriti ovaj stereotip, nailazi se na problem. Problem je u samom kvantificiranju ovog stereotipa. Nemoguće je standardnim metodama izmjeriti koliko je proširen stereotip suicidalnosti u Japanu, pogotovo na razini stranih država. Jedan od svojevrsnih načina kako bi se mogao izmjeriti koliko je raširen ovaj stereotip jest koliko postoji informacija o njemu. U duhu ovog rada, može se povući paralela sa Južnom Korejom. Danas je jedan od najlakših načina dolaska do informacija o nekom fenomenu pomoću internetskih pretraživača i neformalnih izvora. Na taj način se može dobiti slika raširenosti stereotipa suicida pomoću broja rezultata koji se izbacuju upisom određenih pojmova. Na primjer, ako se upiše pojam *suicides in Japan* u tražilicu Googla dobiva se oko 2 800 000 rezultata. Ekvivalent tom pojmu koji vrijedi za Južnu Koreju, *suicides in South Korea*, dobiva se 1 020 000 rezultata upisom u istu tražilicu. Slični pojmovi vezani uz samoubojstva daju sličan omjer rezultata, uvijek u korist Japana. Iz ovoga bi se moglo zaključiti da je raširenost stereotipa suicida u Japanu znatno više rasprostranjena od stereotipa samoubojstva Južne Koreje, ali za potvrdu takvog zaključka bilo bi potrebno provesti istraživanja na znatno većoj razini. S obzirom na to da je u zapadnom društvu uobičajeno smatrati Japan svojevrsnom samoubilačkom nacijom, puno je bolje provjeriti koliko takva tvrdnja ima smisla pregledom formalnih i službeno objavljenih podataka i istraživanja vezanih uz fenomen samoubojstava u Japanu te Južnoj Koreji kao susjednoj zemlji. Upravo će to biti istraženo u sljedećim potpoglavljima.

3.2. Samoubojstva prema razdobljima, spolu i godinama života

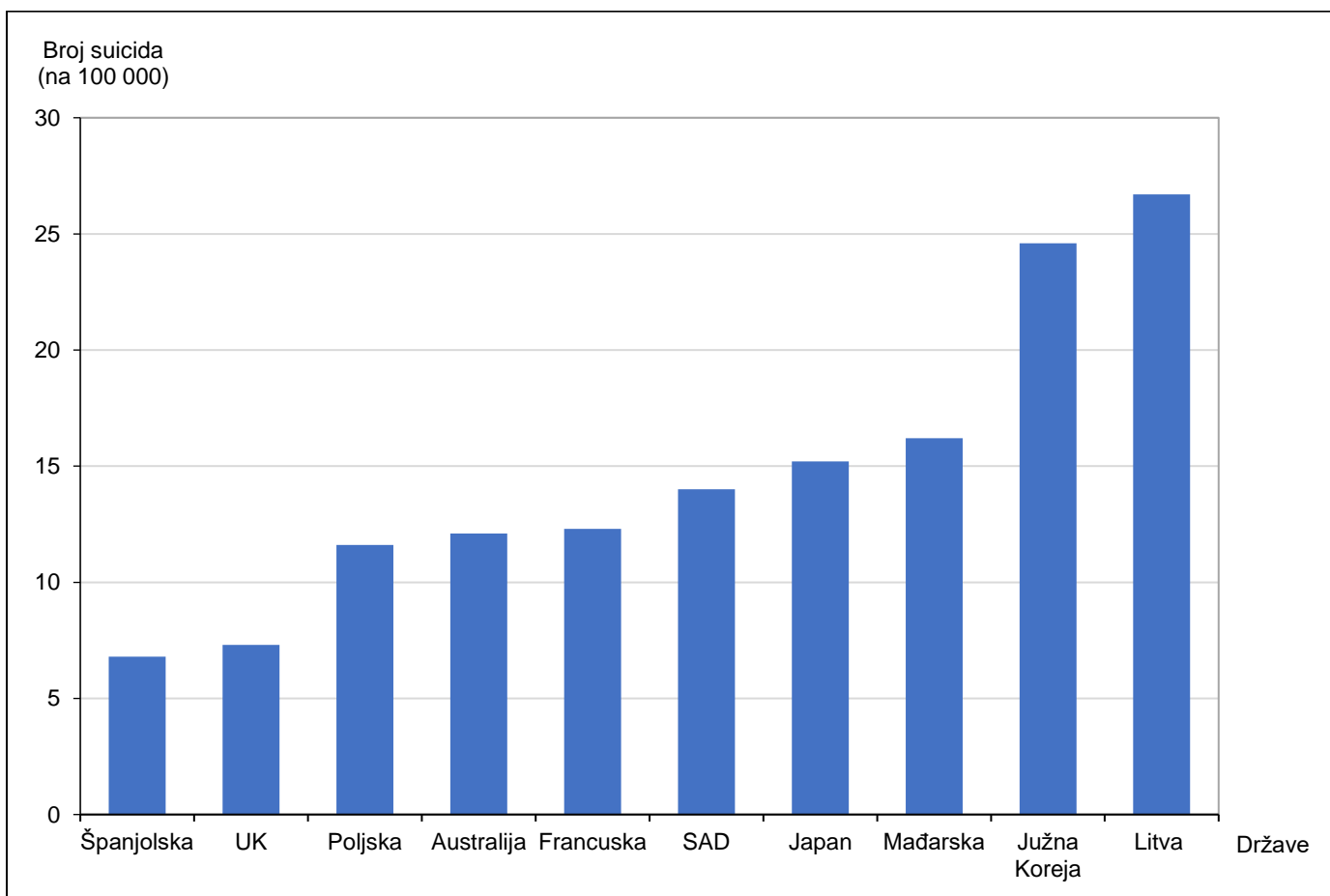
O samoubojstvima u Japanu i Južnoj Koreji postoji niz podataka iz službenih statistika te raznih istraživanja. Podaci o samoubojstvima u ovim državama postaju sve brojniji i temeljitiji od druge polovice 20. stoljeća. Od svih podataka koji mogu biti prikazani najbolje je krenuti sa usporedbom brojnosti suicida sa drugim državama.

Sl.1. Broj suicida na 100 000 stanovnika u odabranim članicama OECD-a 1985. godine
Izvor: OECD, 2021

Na Sl.1. je prikazan broj suicida na 100 000 stanovnika u nekima od članica OECD-a 1985. godine s obzirom da je to prva godina u kojoj su u OECD-u službeno registrirani podaci za Južnu Koreju iako tada još nije bila članica te organizacije. Također je važno napomenuti da se misli na današnje članice s obzirom da 1985. osim Južne Koreje članice nisu bile ni Mađarska, ni Poljska, a Litva još nije ni postojala kao država. Primjetno je da je Južna Koreja imala nizak

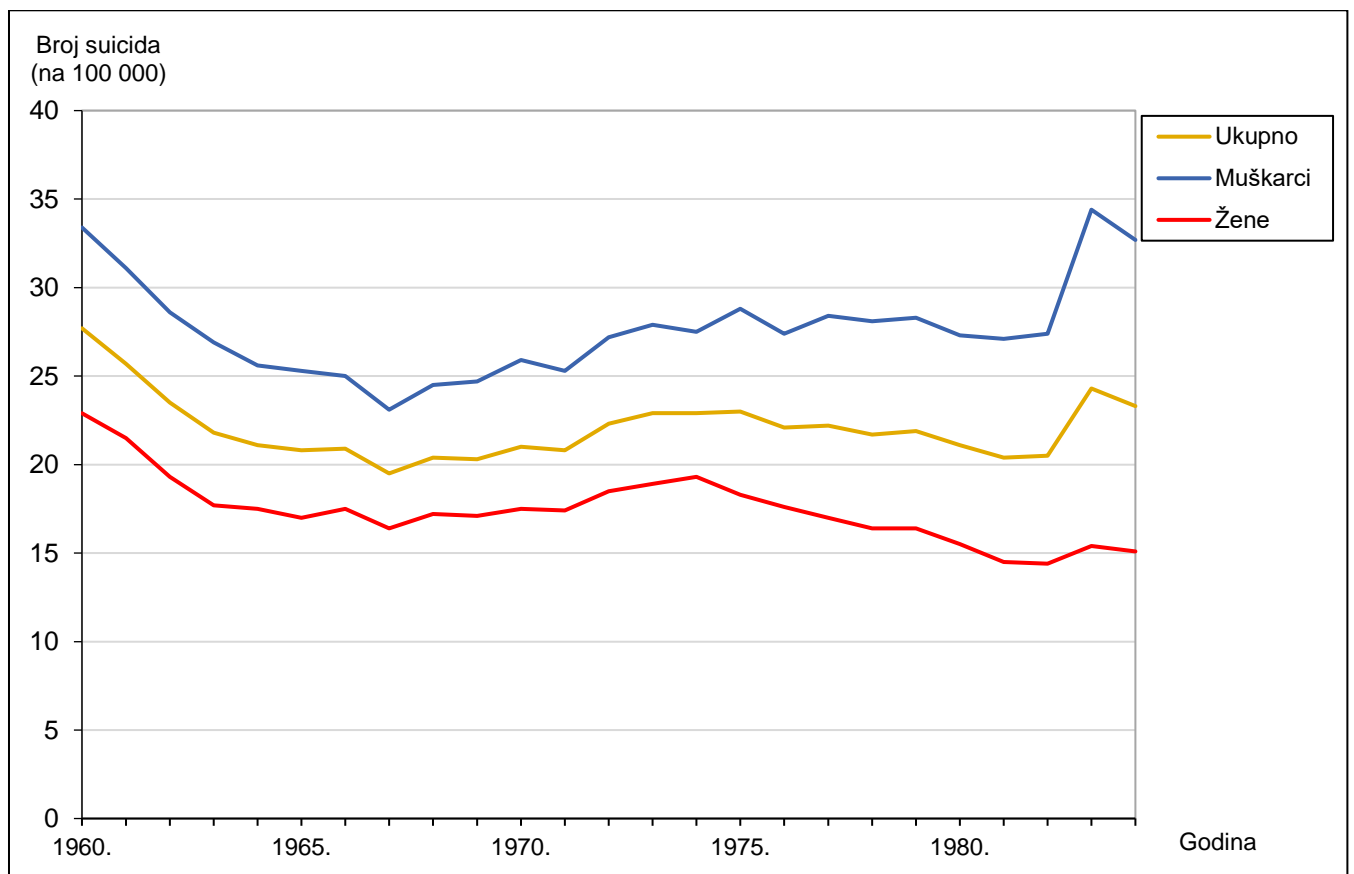
broj suicida na 100 000, preciznije 11,2 na 100 000 stan., u odnosu na ostale članice današnjeg OECD-a. Na ovom prikazu odabranih država ima treći najniži, a ukupno među današnjim članicama OECD-a za koje postoje podaci 11. najniži broj samoubojstava na 100 000 od ukupno 33 države. S druge strane Japan je imao 22,1 samoubojstvo na 100 000 stan. što je 4. najviši broj samoubojstava na 100 000 na prethodnom prikazu, a ukupno 12. među svim članicama OECD-a. Zanimljivo je da neke države poput Francuske, Litve i Mađarske koje su prikazane na Sl.1 te Danske, Finske ili Austrije u ovom razdoblju imaju veći broj suicida na 100 000 stan. i od Japana i od Južne Koreje.

Sl.2. Broj suicida na 100 000 stanovnika u odabranim članicama OECD-a 2016. godine

Izvor: OECD, 2021

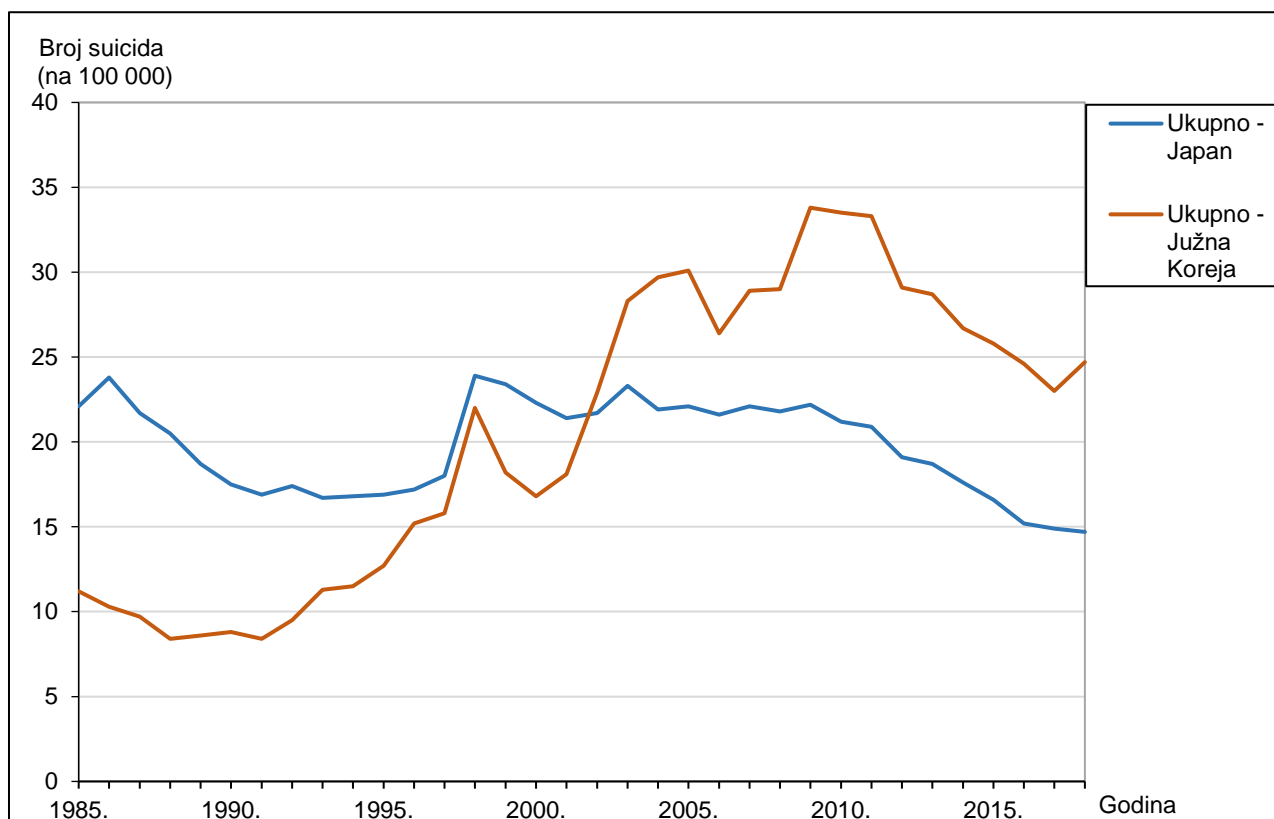
Sl.2. prikazuje broj suicida na 100 000 stanovnika u istim članicama OECD-a kao na sl.1, samo ovoga puta 2016. godine. Razlog odabira 2016. je jer je to zadnja godina u kojoj su dostupni podaci za sve države navedene u tablici. Od navedenih država, Japan i dalje drži četvrto mjesto, dok je ukupno 7. od 34. članice OECD-a za koje postoje podaci u ovom razdoblju. Iako bi se moglo reći da je na temelju toga u Japanu porastao broj suicida na 100 000 stan., to nije slučaj. 2016. je Japan imao 15,2 suicida na 100 000 stan. što je značajno manje nego 1985. S druge strane, također je promjenu doživjela i Južna Koreja što se tiče broja samoubojstava, ali se broj povećao na 24,6 suicida na 100 000 stan. što je više nego dvostruko veći broj u odnosu na 1985. Uz ove podatke mogu se nadodati i podaci WHO-a (2021) za 2019. prema kojima je Južna Koreja na 4. mjestu na svijetu po broju suicida na 100 000, a Japan na 26. mjestu. Prema tim podacima Japan je ukupno imao 19 286 suicida, a Južna Koreja 14 673.

Sl.3. Broj suicida na 100 000 stanovnika u Japanu od 1960. do 1984.

Izvor: OECD, 2021

Nakon usporedbi s drugim državama, slijedi potpuno posvećivanje broju samoubojstava u Južnoj Koreji i Japanu. Sl. 3 je vezana uz Japan i prikazuje broj suicida na 100 000 stanovnika u Japanu od 1960. do 1984. ukupno te posebno muškarce i žene za koje vrijedi mjera na 100 000 muških stanovnika te 100 000 ženskih stanovnika. Razlog tome je već ranije djelomično naveden, a to je zbog toga što za potpuno usporedbu nema dovoljno podataka prije 1985. za Južnu Koreju. Iz Sl. 3. je vidljivo da su oba spola imale na početku promatranog razdoblja velik broj suicida na 100 000 stan. koji se do 1964. smanjio na 21,1 u ukupnom broju sa početnih 27,7 1960. Od 1964. nadalje brojevi ostaju vrlo slični sa manjim padovima i rastem broja suicida sve do 1983. To povećanje u ukupnom broju suicida je zbog naglog porasta broja suicida na 100 000 stan. kod muškaraca dok je istovremeno kod žena došlo do manjeg povećanja koje je imalo puno manji utjecaj na ukupni broj. 1983. je u ovom razdoblju i najveći broj suicida na 100 000 stan. kod muškaraca jer je ih je bilo čak 34,4 na 100 000 stan. čime je nadmašena 1960. na početku promatranog razdoblja kada je bilo 33,4 suicida na 100 000 stan. U ukupnom broju je rekordna ostala 1960. sa 27,7 suicida na 100 000 stan., a kod žena je ista situacija gdje je 1960 bilo najviše samoubojstava na 100 000 stan., njih 22,9. Još je bitno napomenuti da su različite i godine sa najmanje samoubojstava. Kod žena je to bila 1982. sa 14,4 suicida na 100 000 stan., dok je kod muškaraca te ukupno gledajući to bila 1967. gdje je kod muškaraca broj iznosio 23,1 na 100 000 stan., a ukupno 19,5. Osim toga je zanimljivo i to što se iz ovih podataka može vidjeti da nijedne godine kod žena nije bilo više samoubojstava nego kod muškaraca.

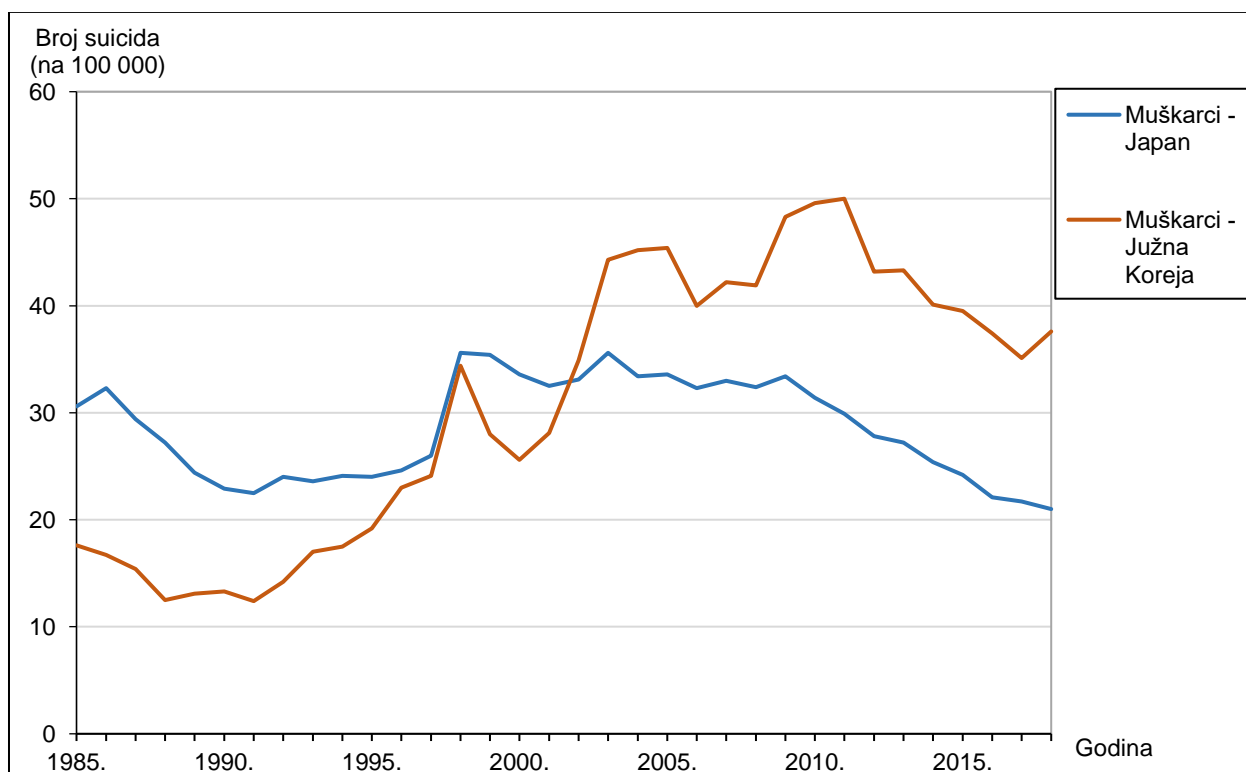

Sl.4. Broj suicida na 100 000 stanovnika ukupno u Japanu i Južnoj Koreji od 1985. do 2018.

Izvor: OECD, 2021

Od 1985. postoje podaci koji su usporedivi i za Japan i za Južnu Koreju. Promatrano razdoblje broja suicida na 100 000 stan. traje od 1985. do 2018. koje je zadnja godina sa potpunim podacima OECD-a za obje države (sl.4.). Sl.4. prikazuje ukupan broj suicida na 100 000 stan. za Južnu Koreju i Japan. 1985. je broj suicida na 100 000 značajno veći nego u Južnoj Koreji, a 1986. je razlika najveća kad je u Japanu broj od 23,8 samoubojstava na 100 000 stan. bio dvostruko veći nego u Južnoj Koreji gdje je iznosio 10,3. Za Južnu Koreju od 1988. do 1991. slijedi razdoblje sa najmanje samoubojstava gdje su dvije godine, 1988. i 1991., imale najniži broj suicida, tek 8,4 suicida na 100 000 stan. Od 1992. slijedi nagli porast sve do 1998. kada se dostiže do tada najveći broj samoubojstava u ovom razdoblju te iznosi 22 na 100 000 stan. Japan je imao slični nagli porast, ali samo između 1997. i 1998. Japan doseže maksimum za cijelo razdoblje 1998. i broj suicida na 100 000 stan. je iznosio 23,9. Za razliku od Japana gdje je počeo trend pada broja samoubojstava nakon 1998., uz iznimku nešto većeg povećanja 2003. i nekoliko manjih od 2005. do 2009., u Južnoj Koreji od 2001. slijedi ponovo nagli rast

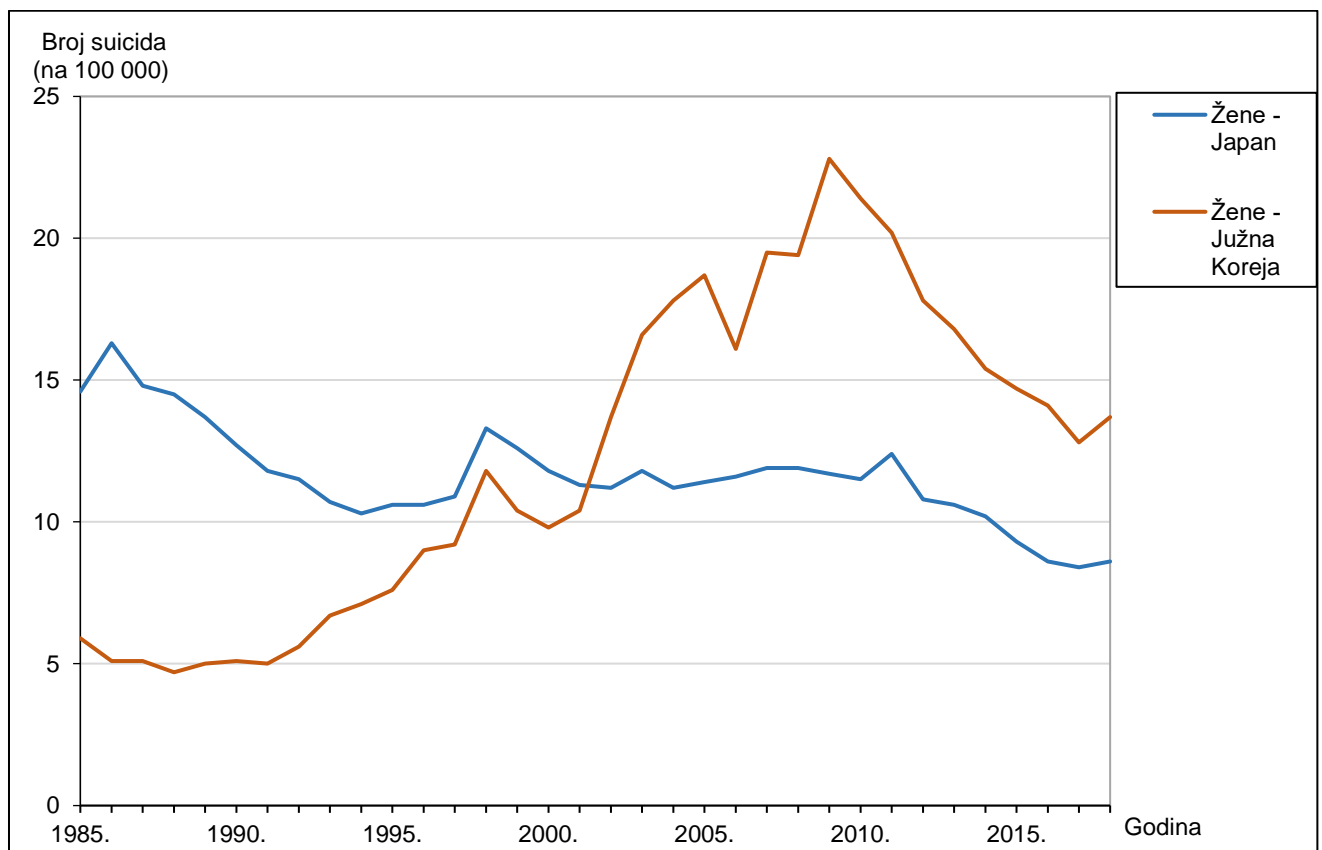
samoubojstava koji traje sve do 2005. U tom razdoblju je broj suicida na 100 000 stan. narastao sa 18,1 na 30,1. Također je važno što u tom razdoblju, preciznije 2002. godine, Južna Koreja prelazi Japan po broju suicida na 100 000 stan. i nikad više ne pada ispod vrijednosti za Japan. Nakon ovog razdoblja dolazi do manjeg pada samoubojstava, ali tek na jednu godinu te se ubrzo 2009. dostiže maksimum za Južnu Koreju koji iznosi 33,8 suicida na 100 000 stan. Poslije dolazi do nešto boljih godina za Južnu Koreju sa padom broja suicida, ali vidljivo je da taj broj ponovo raste u 2018. u odnosu na 2017. S druge strane, kao što je već ranije rečeno, trend broja samoubojstava u Japanu pada sve do kraja promatranog razdoblja i dolazi do najnižeg broja suicida na 100 000 stan. na kraju promatranog razdoblja 2018. i iznosi 14,7. Na sl.4. su bili prikazani podaci o broju samoubojstava na 100 000 stan. temeljeno na cijeloj populaciji, a u sljedeća 2 prikaza će biti pokazano isto razdoblje za broj suicida kod muškaraca i žena u obje države.

Sl.5. Broj suicida na 100 000 stanovnika među muškaracima u Japanu i Južnoj Koreji od 1985. do 2018.

Izvor: OECD, 2021

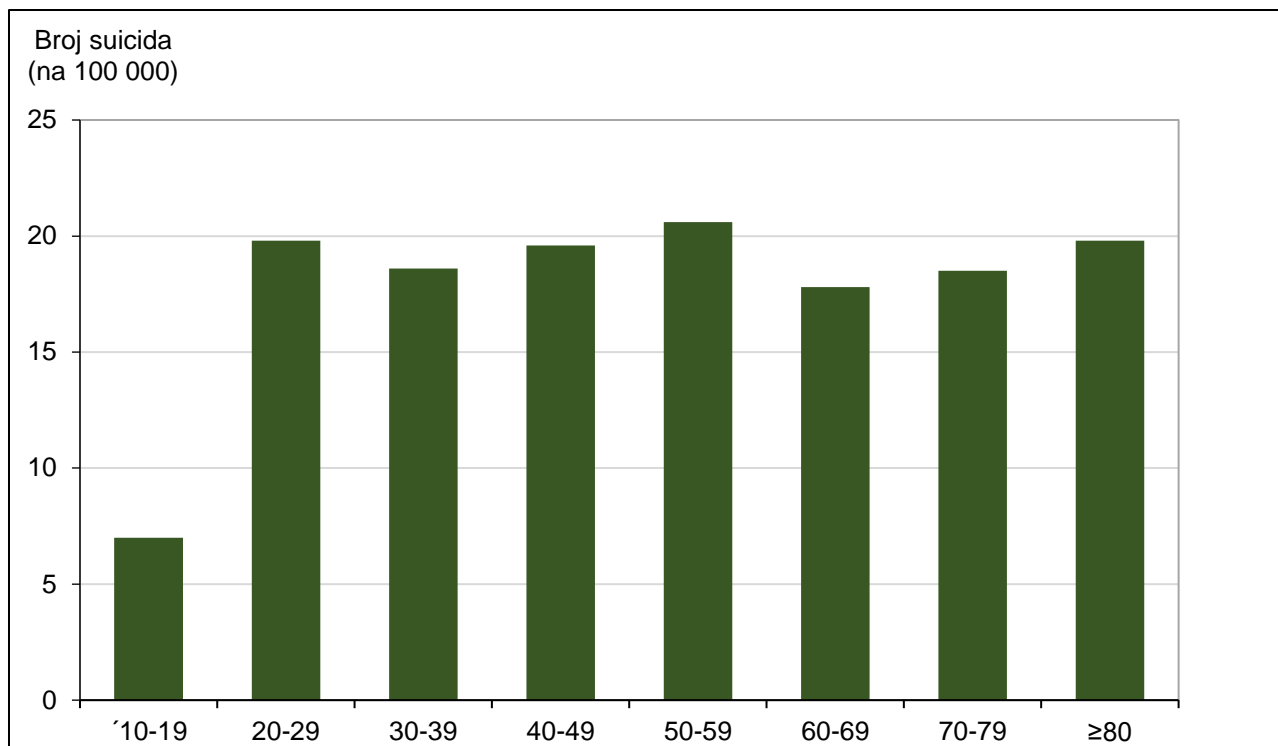
Sl.5. prikazuje broj suicida na 100 000 stanovnika kod muškaraca u Japanu i Južnoj Koreji u razdoblju od 1985. do 2018. pri čemu je potrebno napomenuti da se u ovom slučaju pojam stanovnika odnosi na muški dio populacije. Gledajući sl.5. i sl.4 može se primijetiti prilična sličnost u trendu pri čemu je najveća razlika u broju suicida na 100 000 stanovnika koji je veći u svakoj godini na sl.5. Kao i na sl.4., i na sl.5. je najviši broj suicida na 100 000 stan. 1998. i iznosi 35,6. Kod muškaraca u Južnoj Koreji, za razliku od ukupne cijele populacije Južne Koreje gdje je najveći broj suicida na 100 000 stan. bio 2009., najveći broj suicida na 100 000 stan. je 2011. te iznosi 50. Na sl.5. 2002. je također godina u kojoj Južna Koreja prelazi Japan po broju suicida na 100 000 stan. kao i na sl.4. Još neke sličnosti uključuju konstantan pad broja suicida na 100 000 stan. u Japanu nakon 2009., porast broja suicida između 2017. i 2018. u Južnoj Koreji, nagli rast između 1997. i 1998. u obje države i nagli porast suicida od 2001. do 2005. u Južnoj Koreji. Najniži broj suicida na 100 000 stan. u Južnoj Koreji je 1991. i iznosi 12,4, a u Japanu 2018. te iznosi 21.

Sl.6. Broj suicida na 100 000 stanovnika među ženama u Japanu i Južnoj Koreji od 1985. do 2018.

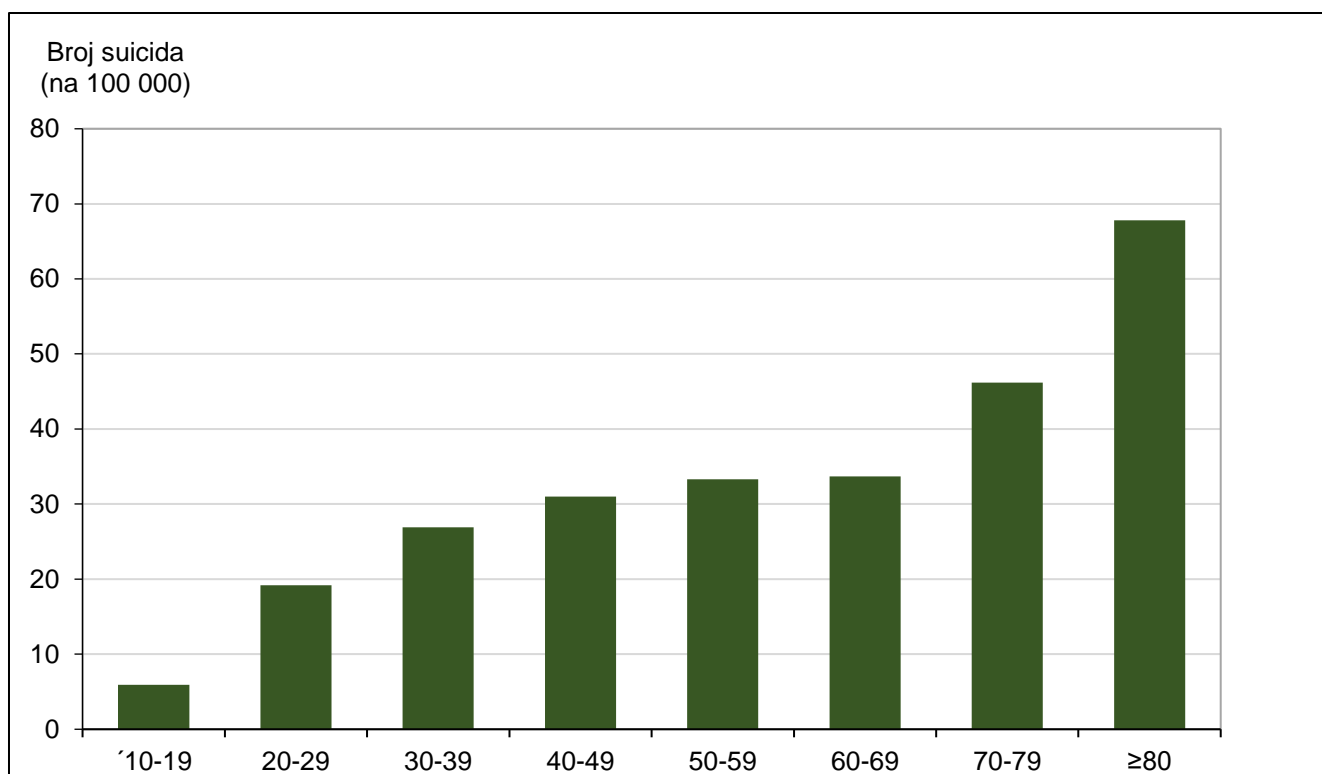
Izvor: OECD, 2021

Sl.6. prikazuje broj suicida na 100 000 stanovnika kod žena u Japanu i Južnoj Koreji od 1985. do 2018. pri čemu postoji slična napomena kao kod sl.5 gdje treba reći da se pojam stanovnika u ovom slučaju odnosi na ženski dio populacije. U odnosu na prethodna 2 grafa, vrijednosti u svakoj godini su niže za obje države, ali potrebno je ponnije proučiti sl.6. kako bi se dobila potpuna slika o razlikama u počinjenju suicida u obje države te koji je utjecaj na broj suicida na 100 000 stan. u ukupnoj populaciji. Može se prvo krenuti od najviših i najnižih vrijednosti. Na sl.6. najniža vrijednost za Južnu Koreju je 1988. i iznosi 4,7 suicida na 100 000 stan., a u Japanu ona iznosi 8,4 suicida na 100 000 stan. i ona je registrirana 2017. godine. Najniža vrijednost kod Južne Koreje je postignuta iste godine kad i kod ukupne populacije, dok je kod Japana najniža vrijednost registrirana godinu dana ranije u odnosu na muški dio populacije i ukupnu populaciju. Kao i kod prethodnih grafova, i na slici postoji nagli porast broja suicida između 1997. i 1998., ali je manje izražen. Najuočljivija pojava je pretežiti porast broja ženskih suicida između 2000. i 2009. u Južnoj Koreji, vrlo slično kao i kod muške populacije te ukupno gledano. Za razliku od suicida kod muškaraca na 100 000 stan. u Južnoj Koreji gdje je maksimum dostignut 2011., kod žena je on dostignut 2009. i iznosi 22,8 suicida na 100 000 stan. nakon čega slijedi nagli pad broja suicida što je utjecalo i na pad broja suicida nakon 2009. u ukupnoj populaciji. Ipak, do značajnijeg pada u ukupnoj populaciji u Južnoj Koreji na sl.4. tek dolazi nakon 2011. kada počinju i padati brojevi suicida na 100 000 stan. kod muškaraca. Na sl.6. maksimum kod suicida žena u Japanu dolazi 1986. godine, dok kod muške i ukupne populacije na sl.5. i sl.4. do najvećeg broja suicida dolazi 1998. Uspoređujući broj suicida među ženama u Japanu na sl.6. i sl.3. vidljivo je da je najviša vrijednost suicida na 100 000 stan. dostignuta u prvoj dostupnoj godini, tj. 1960., a nakon toga uglavnom slijedi trend pada uz nekoliko iznimki. Zadnja stvar koju je potrebno napomenuti vezano uz sl.6., sl.5. i sl.4. je da na broj suicida u ukupnoj populaciji kod obje države ponajviše utječe muški dio populacije što nije neočekivano s obzirom da muškarci u ovim državama izvršavaju značajno veći broj samoubojstava na 100 000 stan. nego žene.

Sl.7. Broj suicida na 100 000 stanovnika u Japanu po dobnim skupinama 2020.
Izvor: Statista, 2021a

Nakon pregleda broja suicida ukupno i po spolu, na sljedećim prikazima će biti pokazan raspored suicida po dobnim skupinama. Sl.7. prikazuje broj suicida na 100 000 stan. u Japanu 2020. raspoređeno po dobnim skupinama. Većina dobnih skupina imaju podjednak broj suicida na 100 000 stan. u pripadajućim dobnim skupinama. Najveći broj suicida na 100 000 stan. je u skupini 50-59 godina i iznosi 20,6. Skupina koja se najviše ističe je skupina 10-19 godina koja ima tek 7 suicida na 100 000 stan.

Sl. 8. Broj suicida na 100 000 stanovnika u Južnoj Koreji po dobnim skupinama 2019.
Izvor: Statista, 2021b

Sl.8. također prikazuje broj suicida na 100 000 stanovnika po dobnim skupinama sa razlikom da su podaci za Južnu Koreju iz godine ranije u odnosu na Japan. S obzirom da je riječ o godini razlike, podaci nisu potpuno usporedivi u smislu istog razdoblja, ali opet daju pogled na razliku u počinjenju samoubojstava po dobnim skupinama između Japana i Južne Koreje. U Južnoj Koreji se također ističe skupina 10-19 godina kao skupina sa najmanjim brojem suicida na 100 000 stan. Broj suicida na 100 000 stan. u toj dobni skupini iznosi 5,9. Jedina preostala sličnost između Južne Koreje i Japana u ovom pogledu je dobna skupina 20-29 gdje su vrijednosti vrlo slične, u Južnoj Koreji je u toj skupini 19,2 suicida na 100 000 stan., a u Japanu 19,8. U preostalim dobnim skupinama Južna Koreja ima značajno veći broj samoubojstava od Japana. Najviše se ističu dvije najstarije dobne skupine, skupina 70-79 godina i ≥80 godina. Skupina 70-79 godina ima 46,2 suicida na 100 000 stan., a ≥80 67,8.

Tab.1. Broj suicida među muškarcima po dobnim skupinama u Japanu 2019. godine

Dobna skupina	Broj suicida	Broj suicida na 100 000	Postotak u odnosu na ostale uzroke smrti
10-14	47	1,7	19,9
15-19	385	13,2	49,9
20-24	748	24,4	52,3
25-29	683	22,8	49,8
30-34	865	26,2	44,1
35-39	961	25,8	33,7
40-44	1127	26	23,1
45-49	1319	27	15
50-54	1364	29,7	10
55-59	1163	30,5	6,4
60-64	1003	27,2	3,4
65-69	961	22,9	1,7

Izvor: E-stat, 2020

Što se tiče detaljnih podataka po dobnim skupinama, oni su nešto teže dostupni za obje države, ali su u slučaju Japana napisani i na engleskom što olakšava pronalaženje podataka. Nažalost, za Južnu Koreju podaci koji su detaljniji nisu lako dostupni stranim čitateljima te ih stoga nije bilo moguće prikazati. Bitna je napomena i da su prikazani podaci u Tab.1. i Tab.2. prikazani zbog toga što spadaju u 10 najčešćih uzroka smrti po dobi u Japanu. Iz tog razloga nema kategorija iznad 69 godina i ispod 10. Kategorija, tj. skupina sa najmanjim brojem samoubojstava, apsolutno i na 100 000 stan., među muškarcima je 10-14 sa 47 samoubojstava i 1,7 samoubojstvo na 100 000 stan. (Tab.1.). Dobna skupina 15-19 već ima značajno veći broj samoubojstava i on iznosi 385 dok je broj samoubojstava na 100 000 stan. 13,2. Također, čak 49,9 % smrti u ovoj skupini uzrokuje samoubojstvo što znači da je to najčešći uzrok smrti u dobi 15-19 godina. Samoubojstvo je na prvom mjestu po uzroku smrti za muškarce u dobi od 15 do 44 godine što znači je tu obuhvaćeno čak 6 dobnih skupina iz Tab.1. Iako nije najčešći uzrok smrti u tim dobnim skupinama, najveći broj suicida se izvršava u dobi 50-54 godine, a najveći broj suicida na 100 000 stan. u dobi 55-59 godina.

Tab.2. Broj suicida među ženama po dobnim skupinama u Japanu 2019. godine

Dobna skupina	Broj suicida	Broj suicida na 100 000	Postotak u odnosu na ostale uzroke smrti
10-14	43	1,7	22,6
15-19	178	6,4	43,8
20-24	292	10,1	47,7
25-29	306	10,7	44,8
30-34	280	8,8	27,5
35-39	326	9	20
40-44	371	8,8	12,7
45-49	506	10,7	9,7
50-54	484	11,6	7
55-59	399	10,5	4,4
60-64	349	9,3	2,7
65-69	455	10,2	1,9

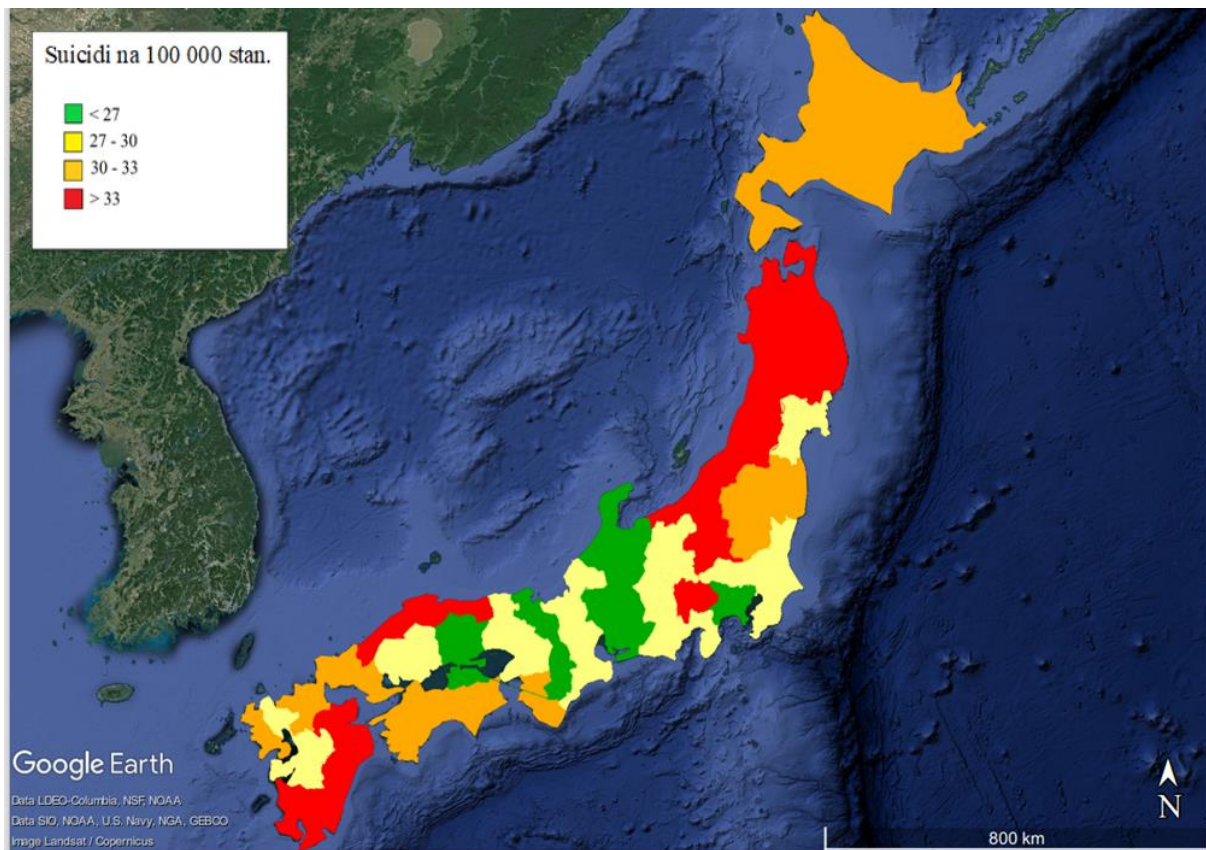
Izvor: E-stat, 2020

Tab.2. prikazuje iste informacije kao i Tab.1., ali u ovom slučaju za žene. Krećući od prve dobne skupine 10-14 godina, može se primijetiti da su brojevi suicida gotovo jednaki, a brojevi suicida na 100 000 stan. potpuno jednaki kao i među muškarcima. U drugim dobnim skupinama broj suicida u apsolutnom smislu i na 100 000 stan. je prilično različit i znatno niži kod žena nego kod muškaraca. Važna razlika između učestalosti samoubojstva kao uzroka smrti između muškaraca i žena je što je kod žena suicid najčešći uzrok smrti u dobnim skupinama koje uključuju godine od 10 do 29. Također najveći broj samoubojstava kod žena u dobnoj skupini 45-49 godina, a najveći broj suicida na 100 000 stan. u dobnoj skupini 50-54 godine.

Nakon pregleda statistika suicida prema različitim razdobljima, spolu i dobnim skupinama važno je i istaknuti da pojava suicida nije jednako raspoređena u prostoru. Stoga će sljedeće potpoglavlje biti posvećeno brojnosti suicida u raznim predjelima Japana i Južne Koreje.

3.3. Samoubojstva po regijama

Stereotipno shvaćanje Japana kao zemlje suicida obuhvaća cijelu državu. Takvo razmišljanje potpuno zanemaruje razlike unutar samog prostora Japana stoga je važno prikazati i razlike unutar same države. Naravno, kao i u prethodnom potpoglavlju bit će napravljena manja usporedba sa Južnom Korejom kako bi se pokušale utvrditi određene sličnosti i razlike.

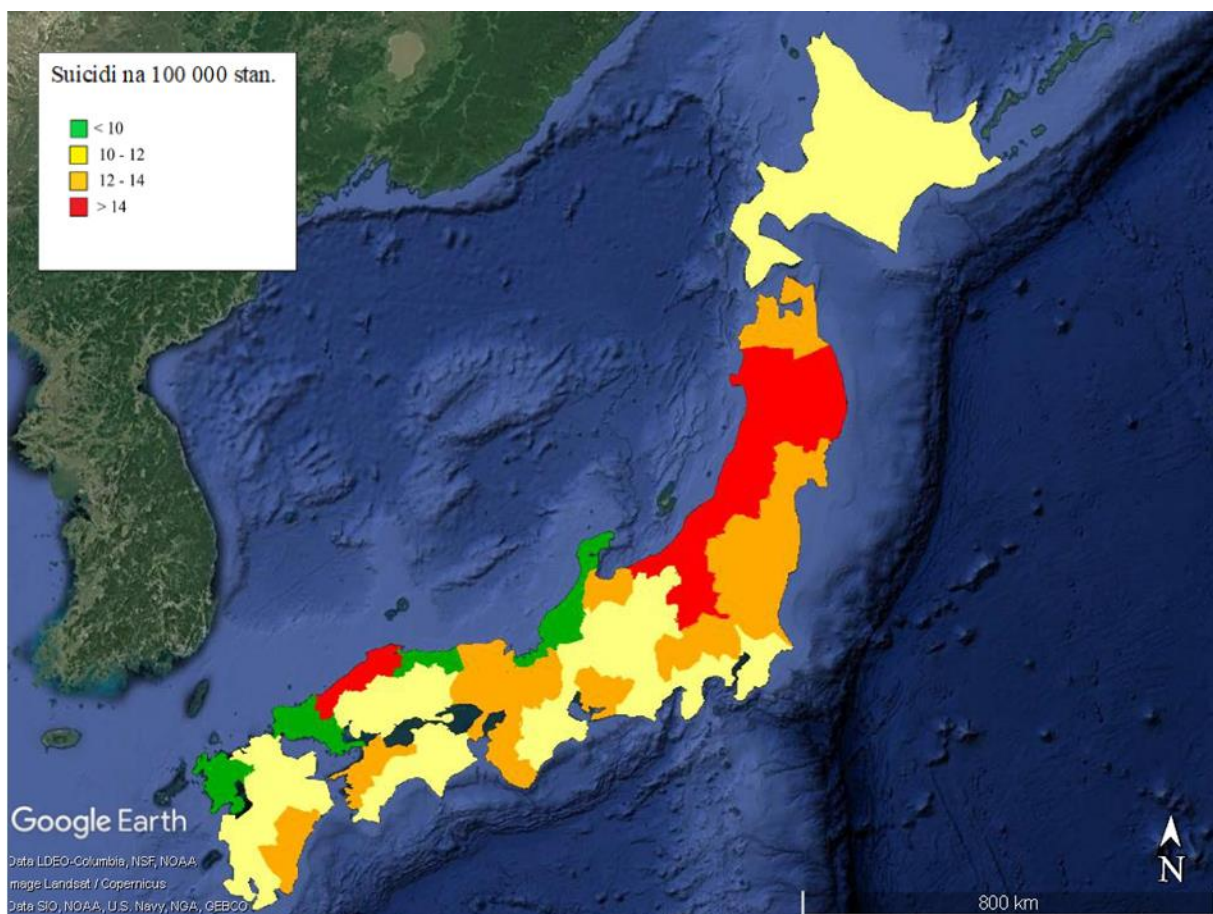

Sl.9. Broj suicida na 100 000 stanovnika među muškarcima u Japanu prema prefekturama 2011.

Izvor: Izradio autor prema Statistics Japan, 2021a

Sl.9. prikazuje kartu Japana u kojoj su razvrstani dijelovi Japana u kategorije temeljena na broju suicida na 100 000 stanovnika među muškom populacijom 2011. Podaci na kojima su izdvojeni prostori određenog broja suicida se temelje na podacima za japanske prefekture. Prostor koji se najviše izdvaja po visokom broju samoubojstava je sjeverni dio Honshua, koji obuhvaća veću regiju Tohoku, te južni dio otoka Kyushu (sl.9.). Područja koja se još izdvajaju sa više od 30 suicida na 100 000 stan. među muškarcima uključuju cijeli otok Hokkaido, prefekture

Fukushima i Tochigi na sjevernom dijelu Honshua, najveći dio otoka Shikoku, prefektura Wakayama koja je južno od Osake, sam jug Honshua te prefektura Fukuoka i Nagasaki na otoku Kyushu. Područja sa najmanje samoubojstava na 100 000 stan. se nalaze na središnjem dijelu Honshua koje uključuje veliki urbane centre poput Kyota, Tokya i Osake. Od svih prefektura najmanje suicida na 100 000 stan. muškaraca ima prefektura Kanagawa kraj Tokya te taj broj iznosi 24,85 na 100 000 stan. S druge strane prefektura sa najviše samoubojstava među muškarcima na 100 000 stan. je Iwate na sjevernom dijelu Honshua te je broj samoubojstava na 100 000 stan. 39,26 (Statistics Japan, 2021a, prema E-stat, 2013).

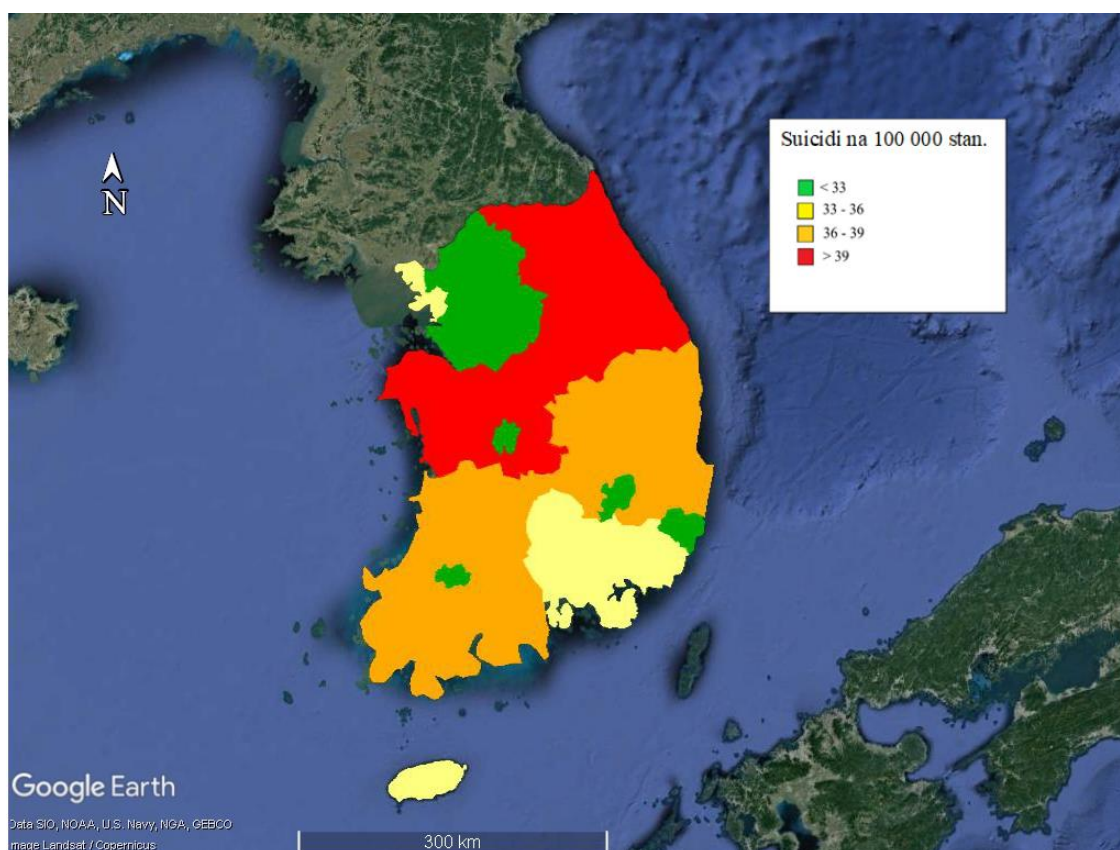

Sl.10. Broj suicida na 100 000 stanovnika među ženama u Japanu prema prefekturama 2011.

Izvor: Izradio autor prema Statistics Japan, 2021b

Sl.10 prikazuje istu pojavu kao i sl.9. samo je ovoga puta karta usmjerena na suicide na 100 000 stan. među ženama. Ono što se odmah može primijetiti i što je očekivano s obzirom na

prethodne prikazane rezultate je značajno manji broj samoubojstva na 100 000 stanovnika među ženama nego među muškarcima. Također, postoje značajne razlike i u prefekturama sa najmanjim brojem samoubojstava na 100 000 stan. Iako je na sl.9. najveći dio prefektura sa malim brojem samoubojstava na 100 000 stan. na središnjem Honshuu, među ženama na sl.10. su prefekture sa najmanjim brojem samoubojstava na 100 000 stan. južnije na Honshuu te na Kyushuu. Jedina prefektura koja je na obje karte u zeleno obojanim područjima je Ishikawa. Još je jedna zanimljivost da prefektura sa najviše samoubojstava na 100 000 stan. među ženama ima manje samoubojstava na 100 000 stan. od prefekture sa najmanje samoubojstava na 100 000 stan. među muškarcima. Inače, kod ženske populacije je ta prefektura Niigata i nalazi se na obali Japanskog mora na središnjem Honshuu te ima 16,29 suicida na 100 000 (Statistics Japan, 2021b, prema E-stat, 2013). Prefektura sa najmanjim brojem suicida na 100 000 je Fukui sa 8,29 koja je također na obali Japanskog mora nešto južnije od Niigate. Statistics Japan (2021b, prema E-stat, 2013) također navodi i da je Niigata po apsolutnom broju suicida među ženama na 11. mjestu od 47. prefektura, dok je prefektura sa najvećim apsolutnim brojem suicida među ženama Tokyo. Među muškarcima je još izraženija razlika između apsolutnog broja suicida i na 100 000. Iako Iwata ima najveći broj suicida na 100 000 među muškarcima, na prvome mjestu po apsolutnom broju je Tokyo, kao i kod žena, a Iwata je tek na 24. mjestu (Statistics Japan, 2021a, prema E-stat, 2013). Iz ovoga je vidljivo da slabije naseljena područja u Japanu imaju više samoubojstava s obzirom na broj stanovnika. To potvrđuju i Yoshioka i dr. (2021) koji navode postojanje većeg broja samoubojstava i među muškarcima i ženama u ruralnim područjima nego urbanim, ali isto tako navode i rizik samoubojstava gdje su pronađene značajne razlike među dobima i spolovima. Uočeno je da za muškarce u dobi između 0 i 59 godina koji žive u ruralnim područjima postoji veći rizik za izvršenje suicida, dok nije uočena veća razlika između muškaraca iznad 60 godina života u ruralnim i urbanim područjima. Među ženama je značajno drugačija situacija i ruralnost nekog područja nije pretjerano značajna ni za jednu dob u odnosu na urbana područja (Yoshioka i dr., 2021).

Sl.11. Broj suicida na 100 000 stanovnika u Južnoj Koreji prema pokrajinama između 2010. i 2011.

Izvor: Izradio autor prema Park i dr., 2013

Sl.11. prikazuje ukupan broj suicida na 100 000 stanovnika u Južnoj Koreji na temelju podataka prikupljenima u korejskim provincijama i metropolitanskim područjima između 2010. i 2011. godine. Primjetan je sličan trend kao i u Japanu gdje urbaniziranija, u ovom slučaju metropolitanska područja najvećih korejskih gradova, imaju manje suicida na 100 000 u odnosu na veća područja koja uključuju i urbana i ruralna područja. Jedina provincija koja ima broj suicida manji od 33 na 100 000 kao i većina metropolitanskih područja je Gyeonggi, ali tu je moguć i utjecaj 2 metropolitanska područja koja su naslonjena na provinciju, Seula i Incheona (sl.11.). Provincija sa najvećim brojem suicida na 100 000 je Chungnam sa 49 suicida na 100 000 te je to također i provincija sa najvećim brojem suicida među muškarcima i ženama (Park i dr., 2013). Metropolitansko područje Ulsana je potpuna suprotnost Chungnamu u ovom pogledu te ima najniži broj suicida među ženama, muškarcima i ukupnom populacijom.

4. Diskusija

Nakon prikazanih rezultata jasno je da su samoubojstva u Japanu i Južnoj Koreji vrlo kompleksna pojava za istraživanje i da ih treba pomno promatrati. Upravo je zato potrebno krenuti od povijesnih razloga koji su učinili Japan državom suicida u očima svijeta.

Japanska kultura je kroz povijest samoubojstvo prihvaćala znatno drugačije od današnjeg poimanja samoubojstva u zapadnom svijetu. Za to su zaslužni pojedini običaji među ratničkim klasama, ali isto tako i filozofija te religija. Najjednostavnije je krenuti od same religije ili možda bolje rečeno filozofske misli. U Japanu je dominantna religija šintoizam, ali učestao je i budizam te se često međusobno miješaju šintoistička i budistička učenja (Weightman, 2011). Ove dvije religije ili filozofske misli imaju možda i ključno značenje za razvoj drugačijeg pogleda na samoubojstvo u Japanu u odnosu na zapadne, pretežito kršćanske zemlje. Razlog tome leži u neosuđivanju suicida u etičkom i moralnom smislu (Axell i Kase, 2002). Ono što dodatno diskreditira samoubojstvo kao nepoželjan čin je šintoističko učenje o japanskom caru kao božanskom vladaru za kojeg je najveća čast umrijeti (Axell i Kase, 2002). Takvo razmišljanje je i bio podstrek za kamikaze tijekom Drugog svjetskog rata jer nije bilo veće časti nego umrijeti za cara i državu. Ipak, kamikaze su u japanskoj ratničkoj povijesti pojam novijeg datuma. Pojmovi koji su se odnosili na časne oblike samoubojstava ranije kroz povijest su i seppuku i hara-kiri te bushido – kodeks samuraja. Pretpostavlja se da su ovi jedinstveni pojmovi u svijetu doživjeli popularizaciju i dobili idealiziran pogled unutar japanskog društva tijekom Edo perioda koji je trajao od početka 17. st. do početka imperijalnih osvajanja i industrijalizacije (Axell i Kase, 2002). U tom mirnom razdoblju stanovništvo se zapravo prisjećalo prošlih razdoblja u kojima su samuraji imala važnu ulogu te koji su širili ideje o časnoj smrti kao čin hrabrosti. Samoubojstvo kao častan i hrabri čin se prenio na sveukupno japansko društvo, a dodatno su tome pripomogla i Konfucijeva učenja među kojima i stoji da čovjek mora živjeti na način da bude spreman umrijeti (Nitobe, 2007). Konfucijeva učenja su bitna i u Južnoj Koreji, ali ona su pripomogla rastu samoubojstva u novijem vijeku. Može se reći da sama Konfucijeva učenja nisu u Južnoj Koreji, a velikim dijelom ni u Japanu, sama po sebi krivac za velike val samoubojstava, već njihovo neuklapanje u moderno korejsko društvo. Primjerice, koncept Hyo koji je koncept ljubavi, brige i poštovanja prema roditeljima postupno nestaje te dolazi do povećanja rizika samoubojstava među starijima koji postaju društveno izolirani (Kwon i dr., 2009). Moguće je i da je Japan utjecao na Južnu Koreju u pogledu samoubojstva u 20. stoljeću, ne toliko zbog prenošenja tradicije pogleda na samoubojstvo, već kroz utjecaj na

mentalno stanje stanovništva s obzirom na to da je Koreja bila japanska kolonija (Feigelman i dr., 2020).

Čini se kako su tradicionalna japanska učenja, religija i filozofija značajno više okrenuta opravdavanju suicida od korejske i da su posredovala stvaranju stereotipa Japana kao države samoubojstava, ali treba napomenuti da je Japan danas značajno drugačija zemlja. Nakon Drugog svjetskog rata sve je veći priljev zapadnjačke kulture, ali stereotip je i dalje opstao te čak možda i ojačao. Kroz sljedeći odlomak trebalo biti jasnije i zašto.

U rezultatima je sl.3. prikazivala samoubojstva u Japanu na 100 000 stan. od 1960. do 1984. Na početku tog razdoblja je bilo najviše samoubojstava, a razlog tome može se naći u lošijoj ekonomskoj situaciji koja se tokom 1960-ih postupno poboljšavala (Yoshioka i dr., 2017). Ipak, Yoshioka i dr. (2017) navode da je ulogu odigrala i bolja zakonska regulacija bromida i drugih opojnih sredstava koji su bili učestali uzročnici samoubojstava u 1950-ima, pogotovo u mlađoj populaciji. Vrlo je lako zaključiti da je nakon poraza u Drugom svjetskom ratu nastupila ekonomska kriza, ali i svojevrsna kriza identiteta. Potrebno je reći da je primjetno i povećanje 1975. u broju samoubojstava zbog naftne krize, ali isto tako nagli rast samoubojstava 1985. u vrijeme kada nije bilo ekonomske krize sugerira da postoji više čimbenika koji sudjeluju u povećanju broja samoubojstava (Yamamura i dr., 2006). Tokom ekonomskog rasta Japana razvija se kultura koja je iskrivila tradicionalne vrijednosti, a nepotpuno uklopila zapadne te se Japanci nalaze između zajedništva i individualizma (Ozawa-de Silva, 2008). Kao što je ranije napomenuto, do slične situacije je došlo i Južnoj Koreji, ali do zamjetnog rasta samoubojstava je tek došlo u 1990-ima. Od 1990-ih do početka 2010-ih vidljiv je trend naglog porasta suicida u Južnoj Koreji. Pretpostavlja se da su učinci poput naglog rasta industrijalizacije, rasta stanovništva, sve većeg broja suicida među starijima, nezaposlenost i rastave imali glavnu ulogu u tom povećanju (Jeon i dr., 2016). U Japanu ekonomska kriza 1997.-1998. donosi nagli porast samoubojstava, kao i u Južnoj Koreji, a moguće je pretpostaviti da veći dio razloga samoubojstava leži u ovom razdoblju ponajprije u nezaposlenosti. Treba reći da je najviše bilo pogođeno mlado stanovništvo koje nije moglo naći posao, ali isto tako i stanovništvo u 40-ima i 50-ima godinama života koje je gubitkom posla izgubilo i društvenu skupinu s kojom je provodilo vrijeme (Russell i dr., 2017). Russell i dr. (2017) napominju da su od ekonomske krize sa kraja 1990-ih do danas mlađe dobne skupine i dalje ostale izuzetno podložne samoubojstvu, a prisutan je i „karoshi“ među zaposlenima, tj. smrt od pretjeranog rada koja može biti fizička ili rezultirati samoubojstvom.

Na suicide mlađih dobnih skupina u Japanu utječu i mediji, ponajprije internet. Popularizacijom interneta došlo je i do otvaranja internetskih stranica u Japanu koje podupiru čin samoubojstva (Ozawa-de Silva, 2008). Suživot japanskog tradicionalnog stava i medija je i vidljiv u gotovo pa slavljenju suicida u pojedinim slučajevima. Možda je i najpoznatiji samoubilački napad 3 japanska vojnika 1932. koji je kasnije glorificiran kroz medije i značajno uljepšan (Mori, 2019, prema Masuko, 2015). Situacija je i danas slična jer se često opisuju pojedini detalji čina počinjenja suicida slavnih osoba kroz duže vremensko razdoblje (Beautrais i dr., 2008). U Južnoj Koreji se također često senzacionalistički objavljuju vijesti o samoubojstvima. Chun i dr. (2018) navode da su novinski članci u 5 najvećih korejskih novina učestalo navodili precizne detalje o mjestu suicida, na koji način je suicid izvršen i sadržaj oproštajnog pisma, a gotovo nikada nema informacija o pomoći u edukaciji i sprječavanju suicida. Najveći problem leži u kopiranju samoubojstava među adolescentima, pogotovo ako su dani detaljni opisi i eksplicitne slike (Chun i dr., 2018). Problematične su i reportaže poznatih mjesta za izvršenje suicida koji učvršćuju sliku kulture suicida u drugim državama, pogotovo što se tiče Japana. Nadaleko je poznata šuma Aokigahara u podnožju planine Fuji u kojoj si je godišnje oduzimalo život oko stotinu ljudi, sa zadnjim dostupnim podacima iz 2004., jer su vlasti nakon toga prestale objavljivati brojke kako ne bi dodatno poticale izvršenje suicida (Keefe, 2017). Keefe, 2017 također navodi da je za popularizaciju šume zaslužan jedan roman japanskog pisca te vodič za samoubojstva koji navodi Aokigaharu kao idealno mjesto za izvršenje suicida. Iako je manje poznato, Južna Koreja također ima mjesto masovnih izvršenja suicida. Riječ je o mostu Mapo koji prelazi preko rijeke Han u Seulu. Sa njega je između 2014. i 2018. skočilo čak 846 ljudi od kojih suicid uspješno izvršiti njih 24 (Jang, 2019). Jang (2019) navodi i da je pokušaj odvratanja ljudi od počinjenja samoubojstava pomoću natpisa na mostu propao s obzirom na njihov zbunjujući sadržaj koji nije odvrtao od počinjenja samoubojstva. Posljednji natpisi su bili uklonjeni 2019, samo 7 godina nakon njihova postavljanja.

U posljednjih 10 godina i u Japanu i u Južnoj Koreji mogu se opaziti generalni trendovi pada broja samoubojstava. Zasluge za to se mogu pridati manjku ekonomskih kriza ako se promatra socioekonomski aspekt, ali veliku ulogu u tome imaju programi prevencije samoubojstava. U Aziji postoji Projekt strategija prevencije samoubojstava poznat pod nazivom STOPS kojim je potpomognuto donošenje pravih mjera za suzbijanje samoubojstava (Nam i dr., 2008). I Japan i Južna Koreja su dio tog projekta te je Japan godinama među uspješnijim državama dok Južna Koreja sve donedavno nije imala uspjeha sa projektom. Osim ovog programa Japan je uveo još niz programa prevencije suicida među kojima se ističu Gatekeeper training i GRIP. Gatekeeper

označava osobu koja na svom radnom mjestu izvan zdravstva može pomoći u prevenciji suicida tako što može uočiti suicidalno ponašanje kod ljudi i time napraviti prvi korak prema liječenju (Takahashi i dr., 2008). Za razliku od Gatekeeper programa koji je namijenjen svima, GRIP program je namijenjen za djecu u školama. Mora se reći da ovaj program još uvijek nije dovoljno prihvaćen u školskom sustavu, iako kroz igru može pomoći djeci da lakše prepoznaju emocije te da ih izraze (Kawano, 2015). U Južnoj Koreji također postoji Gatekeeper program u obliku aplikacije pod nazivom Suicide CARE (Park i dr., 2020). Inače, prvi program prevencije samoubojstava je u Južnoj Koreji pokrenut 2004. nasuprot prvom takvom programu u Japanu 2006. (Lee i dr., 2018). Također, iako je Japan značajno bolje implementirao program sprječavanja suicida, u rezultatima se moglo vidjeti da je suicid i dalje glavni uzrok smrti u velikom broju dobnih skupina kod oba spola, pogotovo u mlađim dobnim skupinama. Prema tome je vidljivo da je i dalje potrebno uvođenje i provođenje programa sprječavanja suicida te se pobrinuti da programi poput GRIP-a budu prihvaćeni. U odnosu na Japan, Južna Koreja je na još dužem putu do smanjenja brojki na prihvatljive razine, ali čini se da politike imaju pozitivan učinak. Lee i dr. (2018) doduše primjećuju da kod muškaraca u 30-im i 40-im godinama života broj suicida i dalje raste čemu je razlog do tada nepostojeće politike prevencije suicida za tu dob.

U politike prevencija samoubojstava važno je i uključiti pravilne politike ovisno o području te dobi i spolu. U rezultatima je već bilo uočljivo da su područja ugroženija visokim brojem suicida s obzirom na broj stanovnika uglavnom ona ruralnog karaktera, tj. rijetko naseljena. Yoshioka i dr. (2021) objašnjavaju da život u ruralnim područjima može dovesti do društvene izolacije i da je manja dostupnost psihijatrijske pomoći što dovodi do većeg broja samoubojstava. Najviše su ugrožene u tom slučaju starije dobne skupine. Već je ranije nešto rečeno o principima Konfucijevih učenja koja se sve više gube u modernom svijetu, a to se može idealno povezati sa sve većom društvenom izolacijom starijih ljudi u ruralnim područjima. Naime, Russell i dr. (2017) navode kako mladi u Japanu sve češće ostavljaju roditelje same u potrazi za poslom u gradu te se rizik za samoubojstvo naravno povećava u slučaju da ako jedan od supružnika umre. Ista bi se stvar mogla reći i za Južnu Koreju koja se prema ranije iznesenim podacima još teže nosi sa suicidom u starijoj dobi. Zanimljivo je i da su prema istraživanju Yoshioke i dr. (2021) žene starije od 40 godina pokazivale podjednako visoku šansu za počinjenje suicida i u urbanim i u ruralnim područjima, a najmanje u područjima sa karakteristikama i ruralnog i urbanog. To je teško za objasniti, ali se pokušava objasniti potencijalnim faktorima u gradu koji se mogu i pozitivno i negativno odraziti na

mentalno stanje žene u toj dobi i određenom poslovnom natjecateljskom klimom u gradovima (Yoshioka, 2021, prema Qin, 2005). Ovo se možda može povezati i sa preostalom tradicijom nekadašnjeg Japana u kojoj su žene imale veću ulogu u obitelji, a koja se gubi sa stapanjem sa zapadnom kulturom. Potrebno je i objasniti zašto je veći broj suicida među muškarcima nego ženama. Yamamura i dr. (2006) tvrde da iako generalno muškarci izvrše dvostruko više samoubojstva od žena, žene pokušavaju počiniti samoubojstva čak tri puta više nego muškarci. Tako nešto se pokušalo objasniti kao skretanjem pažnje na osobne probleme s obzirom na tako veliki broj neuspjelih samoubojstava, ali ta tvrdnja nije potvrđena.

Skupina stanovništva koja čini sponu između Južne Koreje i Japana su Korejci koji žive u Japanu. U razdoblju između 2012. i 2016. je utvrđeno da je ta skupina stanovništva počinila značajno više suicida od svih drugih etničkih skupina u Japanu te samih Japanaca (Gilmour i dr., 2019). Gilmour i dr. (2019) su i utvrdili da je broj samoubojstava kod Korejaca u Japanu viši od Korejaca u Južnoj Koreji te da Korejke u Japanu imaju čak dvostruko veću šansu za počinjenje suicida od Japanki. Iako obrazloženje takve pojave nije potpuno jasno, mora se reći da i dalje postoji svojevrsna diskriminacija s obzirom da dvije trećine korejskog stanovništva u Japanu nema trajnu dozvolu za ostanak u Japanu; iako su neki u Japanu već generacijama, te da u tome leži potencijalan uzrok počinjenju suicida.

Naposlijetku treba dodati i recentni utjecaj bolesti COVID-19. Prije njenog izbijanja Japan je čak 10 godina za redom imao trend pada počinjenja samoubojstava, a do kraja 2020. broj samoubojstava se povećao u odnosu na 2019. (Sakamoto i dr., 2021). Razlozi za povećanje su zbog rastuće nezaposlenosti za vrijeme pandemije, straha od bolesti i smanjenje socijalne interakcije (Tanaka i Okamoto, 2021). Tanaka i Okamoto (2021) navode da iako je u prvih nekoliko mjeseci došlo do smanjenja broja suicida, kasnije dolazi do povećanja i to ponajviše kod žena. U početnim mjesecima, čak duže nego u Japanu, broj suicida je padao u odnosu na mjesec u prethodnoj godini, ali se povećavao broj suicida kod žena (Kim, 2021). Tanaka i Okamoto (2021) kao moguće razloge navode gubitak posla i prisilni ostanak kod kuće zbog zatvaranja te povećanje nasilja u obitelji usmjerenog prema ženama. Nakon godina uspješnog smanjenja broja samoubojstava Japan nailazi na neočekivanu prepreku koju će morati riješiti i možda nekim novim metodama u sprječavanju suicida, a izvjesno je da to očekuje Južnu Koreju, a i većinu država svijeta. Kako će izgledati kretanje broja suicida u budućnosti je u ovom trenutku nemoguće predvidjeti.

5. Zaključak

Iako je Japan u svijetu poznat kao suicidalna zemlja, prema prikupljenim statističkim podacima taj stereotip nije opravdan. Japanska tradicija koja nema negativan stav o samoubojstvu i dalje postoji, ali ju sve više nadvladavaju utjecaji sa zapada. Doduše, prostorni stereotip Japana kao suicidalne zemlje koji dolazi iz zemalja Zapada je i dalje postojeći, ali je njegova snaga teško dokaziva. Stereotip suicidalne zemlje danas i dalje živi kroz povijesne pojmove, ali i one novije poput „karoshi“ koji označava smrt zbog pretjeranog rada te kroz promoviranje šume suicida Aokigahare. Ali to su na neki način iznimke i današnje je japansko društvo napravilo snažan iskorak kroz programe prevencije samoubojstava te napuštanja i miješanja stare tradicije sa zapadnim načelima. Međutim, napuštanje tradicije i prihvaćanje zapadnog načina života ima i svoje zamke u koju je upala Južna Koreja. Južna Koreja danas ima 4. najveći broj suicida na 100 000 stan. na svijetu unatoč trendu pada u odnosu na maksimum 2009. S druge strane Japan je na ljestvici 26. te je ispred njega čak i Hrvatska (WHO,2021). Pretpostavka da Južna Koreja ima manje samoubojstava od Japana nije ispravna ako se gledaju podaci broja suicida na 100 000 stan., međutim u apsolutnim brojevima Južna Koreja ima manje suicida zbog znatno manjeg broja stanovnika. Također prostorno gledanje Japana, a i Južne Koreje, kao jednog objekta sa tek jednim podatkom nije ispravno te ga se može sagledati iz perspektive većeg broja područja sa različitim skupinama ljudi kod kojih postoje različiti brojevi suicida. Unutar samih država su vidljive veće razlike i područja većih gradova ili oko njih imaju manje suicida zbog većih mogućnosti društvenih kontakata, veće mogućnosti zapošljavanja, blizina psihijatrijskih institucija itd. Bitno je i napomenuti da je Japan tek početkom 2000-ih godina počeo imati pozitivnije pokazatelje u statistici suicida od Južne Koreje. Sveukupni prostor Japana stvara novi, otporniji stav prema suicidu te se pokušava odmaknuti od stereotipa. Jedna od prijetnja tome je pojava bolesti COVID-19 u čije vrijeme prestaju trendovi pada samoubojstava.

6. Literatura:

1. Axell, A., Kase, H., 2002: *Kamikaze: Japan's Suicide Gods*, Pearson Education, Harlow.
2. Beautrais, A., Hendin, H., Yip, P., Takahashi, Y., Chia, B., Schmidtke, A., Pirkis, J., 2008: Improving Portrayal of Suicide in the Media in Asia, u: Hendin, H., Phillips, M., Vijayakumar, L., Pirkis, J., Wang, H., Yip, P., Wasserman, D., Bertolote, J., Fleischmann, A., (ur.): *Suicide and Suicide Prevention in Asia*, World Health Organization, Geneva, 39-50.
3. Chun, J., Kim, J., Lee, S., 2018: Fidelity assessment of the suicide reporting guidelines in Korean newspapers, *BMC Public Health*, 18, 1115, DOI: .10.1186/s12889-018-6014-4.
4. Feigelman, W., Kawashima, D., Koga, Y., Kawano, K., Cerel, J., 2020: Examining whether South Korean and Japanese Views of Suicide and Death Help to Better Understand their Contrasting Suicide Patterns, *Suicidology Online*, 11 (1), 41-52.
5. Gilmour, S., Hoshino, H., Dhungel, B., 2019: Suicide Mortality in Foreign Residents of Japan, *International Journal of Environmental Research and Public Health* 16 (17), 3013, DOI: 10.3390/ijerph16173013.
6. Jeon, S. Y., Reither, E. N., Masters, R. K., 2016: A population-based analysis of increasing rates of suicide mortality in Japan and South Korea, 1985–2010, *BMC Public Health*, 16,356, DOI: 10.1186/s12889-016-3020-2.
7. Kawano, K., 2015: Suicide Prevention Education in Schools in Japan, *International Journal of Emergency Mental Health and Human Resilience* 17 (3), 661-663, DOI: 10.4172/1522-4821.1000264.

8. Kim, A. M., 2021: The short-term impact of the COVID-19 outbreak on suicides in Korea, *Psychiatry Research*, 295, DOI: 10.1016/j.psychres.2020.113632.
9. Kwon, J.-W., Chun, H., Cho, S.-I., 2009: A closer look at the increase in suicide rates in South Korea from 1986–2005, *BMC Public Health*, 9, 72, DOI: 10.1186/1471-2458-9-72.
10. Lee, S.-U., Park, J.-I., Lee, S., Oh, I.-H., Choi, J.-M., Oh, C.-M., 2018: Changing trends in suicide rates in South Korea from 1993 to 2016: a descriptive study, *BMJ Open*, 8, DOI: 10.1136/bmjopen-2018-023144.
11. Mori, S., 2019: The Japanese contribution to violence in the world: The kamikaze attacks in World War II, *International Forum of Psychoanalysis*, 28 (1), 40-46, DOI: 10.1080/0803706X.2017.1367841.
12. Nam, Y., Bertolte, J., Chia, B., Maniam, T., Phillips, M., Pirkis, J., Hendin, H., 2008: Creating Public Awareness in Asia of Depression as Treatable and Suicide as Preventable, u: Hendin, H., Phillips, M., Vijayakumar, L., Pirkis, J., Wang, H., Yip, P., Wasserman, D., Bertolote, J., Fleischmann, A., (ur.): *Suicide and Suicide Prevention in Asia*, World Health Organization, Geneva, 31-38.
13. Nitobe, I., 2007: *Bushido: Kodeks Samuraja*, Planetopija, Zagreb.
14. Ozawa-de Silva, C., 2008: Too Lonely to Die Alone: Internet Suicide Pacts and Existential Suffering in Japan, *Culture, medicine and psychiatry* 32(4), 516-551, DOI: 10.1007/s11013-008-9108-0.
15. Park, S.-C., Na, K.-S., Kwon, S.-J., Kim, M., Kim, H.-J., Baik, M., Seol, J., An, E. J., Lee, S. M., Lee, E.-J., Lim, M., Cho, S. J., Kim, G. H., Kim, N., Jeon, H. J., Oh, K. S., Lee, H.-Y., 2020: “Suicide CARE” (Standardized Suicide Prevention Program for Gatekeeper Intervention in Korea): An Update, *Psychiatry investigation*, 17 (9), 911-924, DOI:10.30773/pi.2020.0166.

16. Park, S.-H., Kim, Y.-B., Lim, D.-O., 2013: Regional Suicide Mortality Rate in Korea, *The Korean Journal of Health Service Management*, 7 (3), 287-296, DOI: 10.12811/kshsm.2013.7.3.287.
17. Russell, R., Metraux, D., Tohen, M., 2017: Cultural influences on suicide in Japan, *Psychiatry and Clinical Neurosciences*, 71 (1), 2-5, DOI: 10.1111/pcn.12428.
18. Sakamoto, H., Ishikane, M., Ghaznavi, C., Ueda, P., 2021: Assessment of Suicide in Japan During the COVID-19 Pandemic vs Previous Years, *JAMA Netw Open*, 2021, 4 (2), DOI: 10.1001/jamanetworkopen.2020.37378.
19. Takahashi, Y., Wasserman, D., Pirkis, J., Xiao, S., Huong, T., Chia, B., Hendin, H., 2008: Educating Gatekeepers in Asia, u: Hendin, H., Phillips, M., Vijayakumar, L., Pirkis, J., Wang, H., Yip, P., Wasserman, D., Bertolote, J., Fleischmann, A., (ur.): *Suicide and Suicide Prevention in Asia*, World Health Organization, Geneva, 51-62.
20. Tanaka, T., Okamoto, S., 2021: Increase in suicide following an initial decline during the COVID-19 pandemic in Japan, *Nature Human Behaviour* 5, 229–238, DOI: 0.1038/s41562-020-01042-z.
21. Weightman, B., 2011: *Dragons and Tigers: A Geography of South, East and Southeast Asia*, John Wiley & Sons, New York.
22. Yamamura, T., Kinoshita, H., Nishiguchi, M., Hishida, S., 2006: A perspective in epidemiology of suicide in Japan, *Vojnosanitetski Pregled* 63 (6), 575-583, DOI: 10.2298/VSP0606575Y.
23. Yoshioka, E., Hanley, S. J. B., Sato, Y., Saijo, Y., 2021: Geography of suicide in Japan: spatial patterning and rural–urban differences, *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 56, 731-746, DOI: 10.1007/s00127-020-01978-7.

24. Yoshioka, E., Saijo, Y., Kawachi, I., 2017: An analysis of secular trends in method-specific suicides in Japan, 1950–1975, *Population Health Metrics*, 15, 14, DOI: 10.1186/s12963-017-0131-7.

7. Izvori:

1. E-stat, 2021: Vital Statistics, https://www.e-stat.go.jp/en/stat-search/files?page=1&layout=datalist&toukei=00450011&tstat=000001028897&cycle=7&year=20190&month=0&tclass1=000001053058&tclass2=000001053061&tclass3=000001053065&result_back=1&tclass4val=0 (30.8.2021.).
2. Jang, L., 2019: Slogans for Suicide Prevention Removed from Mapo Bridge After 7 Years, *The Korea Bizwire*, 23 October, <http://koreabizwire.com/slogans-for-suicide-prevention-removed-from-mapo-bridge-after-7-years/146427> (8.9.2021.)
3. Keefe, A., 2017: An Ethereal Forest Where Japanese Commit Suicide, *National Geographic*, 23 February, <https://www.nationalgeographic.com/photography/article/aokigahara-jukai-suicide-fores> (9.9.2021.)
4. OECD, 2021: Suicide rates, <https://data.oecd.org/healthstat/suicide-rates.htm> (20.8.2021.)
5. Statista, 2021a: Number of suicides per 100,000 inhabitants in Japan in 2020, by age group, <https://www.statista.com/statistics/622984/number-of-suicides-per-100-000-inhabitants-japan-age/> (9.9.2021.).
6. Statista, 2021b: Deaths by suicide per 100,000 resident population in South Korea from 2012 to 2019, by age group, <https://www.statista.com/statistics/789375/south-korea-suicide-death-rate-by-age-group/> (9.9.2021.).
7. Statistics Japan, 2021a: Suicide Victims: Male, <https://stats-japan.com/t/kiji/10557> (1.9.2021.)
8. Statistics Japan, 2021b: Suicide Victims: Female, <https://stats-japan.com/t/kiji/10562> (1.9.2021.)
9. WHO, 2021: Suicide rate estimates, crude estimates by country, <https://apps.who.int/gho/data/node.main.MHSUICIDE> (25.8.2021.).

8. Popis priloga

8.1. Popis tablica

Tab.1. Broj suicida među muškarcima po dobnim skupinama u Japanu 2019. godine.....13

Tab.2. Broj suicida među ženama po dobnim skupinama u Japanu 2019. godine.....14

8.2. Popis slika

Sl.1. Broj suicida na 100 000 stanovnika u odabranim članicama OECD-a 1985. godine.....3

Sl.2. Broj suicida na 100 000 stanovnika u odabranim članicama OECD-a 2016. godine.....4

Sl.3. Broj suicida na 100 000 stanovnika u Japanu od 1960. do 1984.5

Sl.4. Broj suicida na 100 000 stanovnika ukupno u Japanu i Južnoj Koreji od 1985. do 2018. ..7

Sl.5. Broj suicida na 100 000 stanovnika među muškaracima u Japanu i Južnoj Koreji
od 1985. do 2018.8

Sl.6. Broj suicida na 100 000 stanovnika među ženama u Japanu i Južnoj Koreji
od 1985. do 2018.9

Sl.7. Broj suicida na 100 000 stanovnika u Japanu po dobnim skupinama 2020.11

Sl.8. Broj suicida na 100 000 stanovnika u Južnoj Koreji po dobnim skupinama 2019.12

Sl.9. Broj suicida na 100 000 stanovnika među muškarcima u Japanu
prema prefekturama 2011.15

Sl.10. Broj suicida na 100 000 stanovnika među ženama u Japanu prema prefekturama 2011.	16
Sl.11. Broj suicida na 100 000 stanovnika u Južnoj Koreji prema pokrajinama između 2010. i 2011.	18